

NATURVERNFORBUNDET I NORD-TRØNDELAG
Postboks 132
7702 STEINKJER

Norges vassdrags- og energiverk
E-post:nve@nve.no

2004-09-20

Søknad om tillatelse til bygging av Gravbrøtfossen kraftverk
Deres. Ref NVE 200401993

Naturvernforbundet i Nord- Trøndelag har følgende kommentarer til søknaden med fagrapport fra Gravbrøtfoss fallrettighetslag om tillatelse til bygging av Gravbrøtfossen kraftverk i Storåselva:

Naturvernforbundet i Nord- Trøndelag har tidligere i uttalelse av 1.6.01 til Fylkesmannen i Nord-Trøndelag gått sterkt i mot utbygging av Gravbrøtfossen. Fylkeslaget foreslo også at Storåselva burde komme med i suppleringen av verneplanen for vassdrag, og vi er fortsatt av den oppfatning at vassdraget hører hjemme der.

Snåsa kommune har ingen andre fosser som tilnærmedesvis er så lett tilgjengelig og blir sett av så mange som Gravbrøtfossen. Den er med sin sentrale beliggenhet ett av de attraktive naturelementer i kommunen, som er med på å skape bolyst og identitetstilhørighet for innbyggerne.

Fossen ligger ca.10 km fra Snåsa sentrum og passerer med fylkesvegbru. Fra fossen til den planlagte nasjonalparken er det ca. 18 km, herav 16 km bilveg. Fylkesvegen er hovedinnsfartsåren til den nye nasjonalparken med kortest kjøring og gangavstand.

Billedmaterialet fra vassdraget presentert i utredningen fra SWECO viser stort sett nedre del av fossen tatt under sommervannføring. Selve fossen sett fra brua der alle passerer, er forunderlig nok ikke avbildet. For å vise et riktig bilde av inngrepets karakter, hadde det også vært naturlig å vise bilder fra høst- og vårvannføring.

Flora, vegetasjon og ferskvannsbiologi

Det er all grunn til å regne med at de tre påviste rødlisteartene, krokbløymose, knattmose og nurkblygmose vil forsvinne med en utbygging, da de er avhengig av den fuktigheten som kommer fra fossen.

Den naturkvaliteten av høg verdi som fossestryket og fastmarka inntil representerer i dag, vil forsvinne om fossen legges i rør.

Det er forbausende at vassdragets forekomst av den fredede elvemuslingen ikke er nevnt all den stund mye annet og mer fjerntliggende forhold er tatt med.

Kulturminner

På nordsiden av fossen er det kulturbeite.

Uansett utfallet av konsesjonsøknaden, vil det øke området verdi om den gamle ferdselsvegen blir bedre synliggjort. Pliktig utarbeidelse av gårdbrukernes miljøplan kan også stimulere til dette som grunnlag for statlige overføringer.

Friluftsliv

I kommunens uttalelse til Samlet plan-rapporten for Gravbrøtfossen ble det hevdet at ” en svært liten andel av turistene benytter denne vegen inn til nasjonalparken.”

I kommunens eget høringsdokument for den utvidede nasjonalparken fra 2000 s.11, fremgår det at området som vegen over Gravbrøtfossen inn til Storåsen dekker er en del av området som ”har høyest samlet bruksfrekvens (jakt, fiske , beiting, setring, hytteliv og friluftsliv generelt.)” Så totalt motstridende konklusjoner for stort sett det samme området svekker kommunens troverdighet som høringsinstans i naturvernsaker.

SWECO burde påpekt dette forholdet, og i utredningen minimaliserer man skadevirkningene for friluftslivet.

Snåsa kommune har som uttrykt hovedsatsningsområde turisme basert på friluftsliv, stimulert av den utvidede nasjonalparken.

Områdets kvalitet og betydning som friluftsområde kan med enkle tiltak økes betraktelig gjennom rydding, stimerking m.v.

Utbygging ” vil redusere opplevelsesverdien av Gravbrøtfossen”, skrives det i rapporten fra SWECO.

Dersom fossen forsvinner og vannet legges i rør, blir opplevelsesverdien ikke bare ”reduert”, men sterkt negativ for all framtid.

Dette samsvarer svært dårlig med Snåsas kommune nye valgspråk, ”Snåsa i samspill med naturen”!

Beskjeden energigevinst

Utbygging av Gravbrøtfossen vil gi en beskjeden kraftproduksjon.

Snåsa, som en skogbrukskommune, har svært store arealer tilvokst med lauvskog og annen energiskog, som til nå ikke er blitt utnyttet. Det burde satses på bioenergi, som vil gi langt større verdier for lokalsamfunnet enn gevinsten ved utbygging av Gravbrøtfossen, og som vil ikke vil medføre ødeleggelse av en av kommunens fineste naturperler.

Også satsningen gjennom ENOVA på å sikre utbygging av annen energi enn vannkraft, tilsier at det er galt å bygge ut Gravbrøtfossen.

Konklusjon

Naturvermforbundet i Nord-Trøndelag krever at konsesjonsøknaden må avslås.

Utbygging av Gravbrøtfossen vil føre til at rødlistearter går tapt, til skjememnde naturinngrep ved en viktig innfallspport til den nye nasjonalparken, være negativ

for friluftslivet og lite i samsvar med kommunens målsettinger om å satse på opplevelsesbasert turisme.

Vi kan ikke se at den beskjedne kraftmengden man får ved utbygging, på noen måte oppveier ulempene.

Som kjent er perioden med store vannkraftutbygginger i Norge forbi. Dette må ikke føre til at det nå blir fritt fram for små kraftverk, som vil gi betydelige naturinngrep og redusere det biologiske mangfoldet.

Gravbrøtfossen er et stjerneeksempel på en utbygging som ikke bør gjennomføres.

Med vennlig hilsen
Per Flatberg
Fylkesleder

Kopi:
Naturvernforbundet i Namdalen
Norges Naturvernforbund
Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN)